

Kỷ niệm 500 năm cải cách¹

Đức tin mang con người đến với Thiên Chúa, và tình yêu mang Ngài đến với mọi người, (Martin Luther).

5 phương châm của cuộc cải cách²

Ngày 31 tháng 10 năm 2017 là ngày kỷ niệm 500 năm Martin Luther đóng đinh 95 luận đề lên cửa nhà thờ Lâu đài tại Wittenberg, Đức.

Phản ứng lại việc giáo hội Công giáo La mã tuyên bố họ là giáo hội thật sự và duy nhất được tông truyền từ các Sứ đồ, và là giáo hội duy nhất có thẩm quyền về các vấn đề thần học, các nhà cải cách vào thế kỷ 16 đã tóm lược nguyên tắc thần học của họ với 5 phương châm bằng tiếng Latin sau đây:

Sola Fide (by faith alone: allein durch den Glauben Duy (chỉ) bởi đức tin)

Sola Gratia (by grace alone: allein durch die Gnade: Duy (chỉ) do ân điển)

Sola Scriptura (by Scripture alone: allein durch die Schrift: Duy (chỉ) nhờ Lời Chúa)

Solus Christus (by Christ alone: allein Christus: Duy (chỉ) bởi Chúa Cứu thế Jesus)

Soli Deo Gloria (Glory to God alone. Gott allein gehört die Ehre: Vinh quang chỉ thuộc về một mình Đức Chúa Trời).

Thế nào là Sola Fide (Duy chỉ bởi đức tin)

Phương châm này là nguyên tắc căn bản cho cuộc cải cách, và cũng là giáo lý căn bản cho các hội thánh thuộc giáo hội cải cách.

Martin Luther nói đây là điều căn bản của đức tin khiến hội thánh đứng hay ngã. Giáo lý xưng công bình dựa trên nguyên tắc căn bản này.

Giáo hội Công giáo La Mã nhấn mạnh một cách rõ ràng rằng chỉ với đức tin thôi thì không đủ để được cứu, và đã trưng dẫn Gia-cơ 2:14,24 để cho rằng việc làm công đức là cần thiết.

Gia-cơ 2:14 Hỡi anh em, nếu ai nói mình có đức tin, song không có việc làm, thì ích chi chẳng? Đức tin đó cứu người ấy được chẳng?

Gia-cơ 2:24 anh em biết người ta cậy việc làm được xưng công bình, chớ chẳng những là cậy đức tin mà thôi,

Các nhà cải cách lập luận rằng việc làm tốt không bao giờ có thể đóng góp gì cho sự cứu rỗi của chúng ta, bởi vì luật pháp của Đức Chúa Trời đòi hỏi sự hoàn hảo tuyệt đối nơi tội nhân.

Chúng ta được cứu, thông qua đức tin vào sự công bình của Chúa Jesus đã thực hiện cho mình trên thập tự giá. Đức tin này không phải là đức tin chết, nhưng là một đức tin được thúc giục bởi Đức Thánh Linh mà *sau đó tạo ra các việc làm tốt.*

Gia-cơ 2:14-26 nói đến sự tương quan giữa đức tin và việc làm. Câu 15-17 nói đến đức tin không có hành động bày tỏ, ông giải thích: *nếu đức tin không sanh ra việc làm, thì tự mình nó chết* (C.17), thậm chí ông cho biết đức tin này không khác gì đức tin của ma quỷ: *ma quỷ cũng tin như vậy và run sợ* (C.19). Sau đó, Gia-cơ nói đến đức tin sống động có việc làm bày tỏ ra cho người khác chứng kiến (chứ không phải để chứng minh với Đức Chúa Trời). Ông kể Abraham và Ra-hap có đức tin và đức tin ấy bày tỏ ra việc

¹ <http://docplayer.org/32209525-Allianzgebetswoche-2017.html>

² <https://christozentrisch.wordpress.com/>

làm tốt lành, và rồi lại nói rõ một lần nữa (C. 26) là: *xác chẳng có hồn thì chết, đức tin không có việc làm cũng chết như vậy.*

Gia-cơ 2:23 cho biết rõ ý tưởng thần học mà mình muốn trình bày: *Áp-ra-ham tin Đức Chúa Trời, và điều đó kể là công bình cho người.* Ông cùng ý tưởng với Phao-lô trong Roma 4:3: *Áp-ra-ham tin Đức Chúa Trời, và điều đó kể là công bình cho người.*

Hai câu này ý và chữ giống hệt nhau, cho nên thần học của Phao-lô và Gia-cơ (Duy chỉ bởi đức tin) không có gì khác biệt! Đức Thánh Linh đã dùng hai ông bổ túc lẫn nhau và bày tỏ rõ ý của Ngài. Xem thêm các câu Kinh thánh:

Roma 3:28 *người ta được xưng công bình bởi đức tin, chớ không bởi việc làm theo luật pháp.* Tít 3:4-7 *Ngài cứu chúng ta, không phải cứu vì việc công bình chúng ta đã làm, nhưng theo lòng thương xót của Ngài.*

Trong sự cứu rỗi, Sola fide (Duy chỉ bởi đức tin) mô tả lòng tin cậy của con người và sola gratia (Duy chỉ nhờ ân điển) mô tả sự thương xót của Chúa. Vì đức tin là món quà ân điển của Chúa, cho nên sola fide ...cũng có thể được diễn giải như là sola gratia (F.W. Graf).³

Thế nào là Sola Gratia? (Duy chỉ do ân điển)

Phương châm Duy chỉ nhờ ân điển đã thể hiện rõ ràng qua việc Luther chống lại việc bán phiếu tha tội!

Từ ý tưởng cho rằng người ta được phán xét bởi những hành động tốt hay xấu xa của họ, cho nên mọi tội lỗi sẽ được tha thứ và trở thành tốt đẹp khi người ta mua phiếu tha tội lỗi cho mình, hành động này lúc đó được coi là tốt lành vì tiền thu được sẽ dùng vào việc xây thánh đường Phierơ tại La mã (Petersdom, Rome)!

Việc bán phiếu tha tội là điều sai lạc, vì không ai biết rõ việc đánh giá (phán xét) của Đức Chúa Trời vào ngày phán xét sau cùng là thế nào, việc thương mại này không thể chấp nhận được! Không ai có thể làm công đức gì để có thể tự cứu mình, hay làm giảm tội mình, vì việc cứu chuộc là sự ban cho của Đức Chúa Trời.

Chúng ta đọc thư Ê-phê-sô 2:4-10 *Nhưng Đức Chúa Trời, là Đấng giàu lòng thương xót, vì có lòng yêu thương lớn Ngài đem mà yêu chúng ta, nên đang khi chúng ta chết vì tội mình, thì Ngài làm cho chúng ta sống với Đấng Christ, ấy là nhờ ân điển mà anh em được cứu⁸ Và, ấy là nhờ ân điển, bởi đức tin, mà anh em được cứu, điều đó không phải đến từ anh em, bèn là sự ban cho của Đức Chúa Trời.⁹ Ấy chẳng phải bởi việc làm đâu, hầu cho không ai khoe mình;¹⁰ vì chúng ta là việc Ngài làm ra, đã được dựng nên trong Đức Chúa Jêsus Christ để làm việc lành mà Đức Chúa Trời đã sắm sẵn trước cho chúng ta làm theo.*

Nhiều người nghĩ rằng với sự thương xót (ân điển) của Chúa, mình chỉ cần tin Chúa Jesus là Chúa cứu thế của mình thì là đủ để thành con cái Chúa và hưởng nước thiên đàng, không cần phải làm thêm điều gì khác nữa. Đúng thế, **nhờ ân điển, bởi đức tin, mà anh em được cứu, Ấy chẳng phải bởi việc làm** đâu, hầu cho không ai khoe mình, nhưng chỉ cần đọc thêm câu kế tiếp thì chúng ta mới hiểu tròn ý nghĩa của Duy chỉ bởi đức tin và Duy chỉ nhờ ân điển: *Chúng ta là việc Ngài làm ra, đã được dựng nên trong*

³ [Friedrich Wilhelm Graf](#): *Der Protestantismus*. In: [Hans Joas](#), Klaus Wiegandt (Hrsg.): *Säkularisierung und die Weltreligionen*

Đức Chúa Jêsus Christ để làm việc lành mà Đức Chúa Trời đã sẵn sẵn trước cho chúng ta làm theo.

Người được cứu rồi chắc chắn sẽ là người làm việc tốt lành:

Tít 2:14 Đức Chúa Jêsus Christ là Đấng liêu mình vì chúng ta, để chuộc chúng ta khỏi mọi tội và làm cho sạch, dựng lấy chúng ta làm một dân thuộc riêng về Ngài, là dân có lòng sốt sắng về các việc lành.

Thế nào là Sola Scriptura? Duy chỉ nhờ Lời Chúa

Giáo Hội La Mã xem mình là có thẩm quyền duy nhất trong vấn đề đức tin. Nói cách khác, Thẩm quyền giảng dạy của Giáo Hội (qua Giáo hoàng và các giám mục) quyết định Thánh kinh nên được giải thích như thế nào. Theo họ, Kinh thánh thì đủ cho đức tin (ITim 3:16) nhưng không rõ ràng đủ theo IPhi. 3:16.

IPhi. 3:16 Ấy là điều người đã viết trong mọi bức thư, nói về những sự đó, ở trong có mấy khúc khó hiểu, mà những kẻ dốt nát và tin không quyết đem giải sai ý nghĩa, cũng như họ giải sai về các phần Kinh Thánh khác, chuốc lấy sự hư mất riêng về mình,

Ngược lại, các nhà cải cách lập luận rằng Kinh Thánh giúp đủ để hiểu, Thi thiên 119:130 Sự giảng giải lời Chúa, soi sáng cho, Ban sự thông hiểu cho người thật thà.

Điều này không có nghĩa là tất cả mọi người đều có thể hiểu Kinh thánh đầy đủ và trọn vẹn, do vậy cần có các chức vụ giảng dạy, nhưng người giảng dạy vẫn có thể sai lầm và do vậy khi có thắc mắc, phải luôn luôn thuận phục thẩm quyền của Lời Chúa. Kinh thánh có thể tự giải thích mà không cần ai biện hộ!

ITim 3:16-17, Cả Kinh Thánh đều là bởi Đức Chúa Trời soi dẫn, có ích cho sự dạy dỗ, bẻ trách, sửa trị, dạy người trong sự công bình¹⁷ hầu cho người thuộc về Đức Chúa Trời được trọn vẹn và sẵn sẵn để làm mọi việc lành.

Trước thời cải cách, trong buổi thờ phượng, quan trọng nhất là bí tích Mình Thánh Chúa (Tiệc thánh: Holy Communion, Eucharist, Abendmahl), đặc biệt là vào lúc các linh mục giơ bánh lên cao, để nó được nhìn thấy rõ ràng trong nhà thờ dài theo chiều dọc hình chữ nhật.

Trong buổi thờ phượng Tin lành thì bài giảng chiếm vị trí ưu thế vì Duy chỉ Lời Chúa là quan trọng. Do đó, sàn của nhà thờ đã được thay đổi hướng vào trung tâm: Hình vuông hoặc hình bát giác, nằm trong một vòng tròn. Bục giảng đã được chuyển càng gần trung tâm càng tốt để các tín đồ có thể nghe được bài giảng rõ ràng! Các Lời giảng được đưa vào trung tâm của sự thờ phượng.

Thế nào là Solus Christus? Duy chỉ bởi Chúa Cứu thế Jesus

Luther nhấn mạnh: Chỉ một mình Chúa Jesus Christ là Chiên con của Đức Chúa Trời, là Đấng gánh (cắt, xóa) tội lỗi của thế gian. Calvin xưng nhận: Toàn thể sự cứu rỗi của chúng ta, và mọi thứ thuộc về sự cứu rỗi, được bao gồm trong chỉ mình Chúa Jesus.

Phaolô viết cho các tín hữu ở thành Cô-lô-se rằng chỉ cần Đức Chúa Jesus là đủ! *Ngài là hình ảnh của Đức Chúa Trời không thấy được, là đầu của hội thánh và là con đường duy nhất để đến cùng Đức Chúa Trời: Giăng 14: 6 Đức Chúa Jêsus đáp rằng: Ta là đường đi, lẽ thật, và sự sống; chẳng bởi ta thì không ai được đến cùng Cha.*

Ngoài Ngài không có sự cứu rỗi nào khác: *Công vụ 4:12 Chẳng có sự cứu rỗi trong đấng nào khác; vì ở dưới trời, chẳng có danh nào khác ban cho loài người, để chúng ta phải nhờ đó mà được cứu.*

Đức Chúa Trời được nhìn thấy rõ ràng nhất trong Chúa Jesus và trong Ngài người ta có thể nhìn thấy tấm lòng của Đức Chúa Trời, vì Ngài bày tỏ lòng Cha. Tin lành Giăng 1:18 ghi rõ: *Chẳng hề ai thấy Đức Chúa Trời; chỉ Con một ở trong lòng Cha, là Đấng*

đã giải bày Cha cho chúng ta biết.

Các nhà cải cách chỉ trích việc nhờ cậy các đấng trung gian khác để đến gần với Đức Chúa Trời, vì các đấng trung gian này cũng là những kẻ có tội như tất cả mọi người khác. Duy chỉ những gì Chúa cứu thế Jesus thực hiện trên thập tự giá mới có thể giúp đỡ cho tín nhân. Điều này hoàn toàn đủ để giúp nhận được ân sủng của Đức Chúa Trời. Chỉ có một Đức Chúa Trời và một trung gian hòa giải giữa Thiên Chúa và con người, là Chúa cứu thế Jesus, là đấng đã tự hiến mình làm giá chuộc cho mọi người, *ITimothe 2: 5-6 Vì chỉ có một Đức Chúa Trời, và chỉ có một Đấng Trung bảo ở giữa Đức Chúa Trời và loài người, tức là Đức Chúa Jêsus Christ, là người; ⁶Ngài đã phó chính mình Ngài làm giá chuộc mọi người.*

Thế nào là Soli Deo Gloria?

Vinh quang chỉ thuộc về một mình Đức Chúa Trời. Tín hữu Tin lành tin rằng mình được xưng công bình (xưng là vô tội) bởi đức tin chứ không bởi việc làm công đức của mình, được cứu chuộc (tha tội) qua sự hy sinh chịu chết đền tội của Chúa cứu thế Jesus cho mình. Niềm tin nơi Chúa Jesus của họ có nền tảng là Lời hằng sống của Đức Chúa Trời và cuộc đời theo Chúa của họ nương nhờ sự dạy dỗ và hướng dẫn của Kinh thánh để trở nên trọn vẹn.

Đức tin của họ sẽ là đức tin sống được Đức Thánh Linh giúp đỡ để bày tỏ ra các việc lành, và các việc lành này sẽ làm vinh hiển Đức Chúa Trời (Soli Deo gloria).

Mathio 5: ¹⁶ *Sự sáng các ngươi hãy soi trước mặt người ta như vậy, đặng họ thấy những việc lành của các ngươi, và ngợi khen Cha các ngươi ở trên trời*

Vì chỉ có Chúa làm nên sự cứu rỗi của chúng ta, thành ra tất cả vinh dự thuộc về một mình Ngài.

Roma 11:36 *Vì muôn vật đều là từ Ngài, bởi Ngài và hướng về Ngài. Vinh hiển cho Ngài đời đời, vô cùng! A-men.*

Philip 4:20 *Nguyên xin sự vinh hiển về nơi Đức Chúa Trời, là Cha chúng ta, đời đời vô cùng! A-men.*

Xin tinh thần và phương châm của Lễ cải cách tiếp tục là phương châm cho đời sống của các tín nhân ngày hôm nay.

Mục sư Vũ ngọc Văn

Viết vào ngày 31 tháng 10 năm 2017

Kỷ niệm 500 năm ngày cải cách tại Đức.